

Arkivsak

26/13073-1

Saksbehandler

Martine Hem

Saksgang

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Fylkesutvalget

Fylkestinget

Møtedato

14.10.2026

20.10.2026

27.10.2026

Høring av Regional plan for vannforvaltning, med tiltaksprogram og handlingsprogram for Vest-Viken vannregion

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Regional plan for vannforvaltning 2028-2033 for Vest-Viken vannregion, med tilhørende tiltaksprogram, legges ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 1. november 2026 til 30. april 2027.
2. Felles handlingsprogram for Vest-Viken vannregion legges ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 1. november 2026 til 30. april 2027.
3. Figurer og tabeller med tilhørende tekst oppdateres før dokumentene legges ut på høring.

Sammendrag

Regional plan for vannforvaltning utarbeides etter plan- og bygningsloven og vannforskriften, som gjennomfører EUs vanndirektiv i Norge. Gjeldende planer skal oppdateres og vedtas innen 2028.

Følgende dokumenter foreslås lagt ut på høring og offentlig ettersyn:

- Regional plan for vannforvaltning 2028-2033 for Vest-Viken vannregion (vedlegg 1)
- Regionalt tiltaksprogram 2028-2033 for Vest-Viken vannregion (vedlegg 2)
- Handlingsprogram for 2028-2033 for Vest-Viken vannregion (vedlegg 3)

Bakgrunn og saksgang

Denne saken følger fylkestingets vedtak i sak PS 166/24, hvor planprogram og hovedutfordringer for Regional plan for vannforvaltning 2028-2033 for Vest-Viken vannregion ble vedtatt.

Saken fremmer høring av regional plan for vannforvaltning, med tiltaksprogram og handlingsprogram for Vest-Viken vannregion. Hovedutvalget for næring, klima og miljø, innstiller til fylkesutvalget. Fylkesutvalget innstiller til fylkestinget som fatter endelig vedtak.

Saksopplysninger

Vest-Viken vannregion omfatter areal i fylkene Innlandet, Akershus, Buskerud, Vestfold og Telemark, og mindre deler av Agder og Vestland fylker. Vannregionen er delt inn i 18 vannområder, hvor spesielt kommunene deltar aktivt inn. Som planmyndighet følger Vestfold fylkeskommune opp de seks vannområdene med areal i eget fylke med tanke på veiledning og deltagelse i vannområdene. Det gis også årlig økonomisk støtte, sak PS 22/26.

Organisering av arbeidet

Arbeidet er organisert etter vannforskriften. Plan- og prosessarbeidet i vannregionen ledes av vannregionmyndigheten, som i Vest-Viken er Buskerud fylkeskommune. Vannregionen har ett, felles vannregionutvalg, hvor berørte sektormyndigheter, fylkeskommuner og vannområder/kommuner deltar inn. I tillegg har Vest-Viken vannregion et politisk utvalg hvor de mest berørte fylkeskommunene og tre vannområder deltar inn. Vestfold fylkeskommune deltar aktivt inn i politisk utvalg og vannregionutvalget med Mari Pran som representant.

Om forslag til vannforvaltningsplan, tiltaksprogram og handlingsprogram

Vannforvaltningsplanen fastsetter miljømål for elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Planen beskriver miljøtilstanden i dag, hvilke påvirkninger som utfordrer vannmiljøet og hvilke tiltak som er nødvendige for å nå miljømålene i perioden 2028-2033.

I vannforvaltningsplanen foreslås regionale planretningslinjer, se vedlagte notat og s. 5 og vedlegg 4 i vannforvaltningsplanen. Videre foreslås det i kap. 4 regionale prioriteringer for vannregionen. Her pekes det på prioriteringer knyttet til tiltaksgjennomføringer, restaurering av vassdrag og regulerte vassdrag. Videre foreslås det ni innsatsområder;

- samordning og samarbeid,
- veiledning og oppfølging av vannområder,
- miljøtilstanden i Oslofjorden,
- arealforvaltning,
- klimatilpasning,
- naturverdier og naturtjenester,
- restaurering av vann, vassdrag og kystvann,
- formidling og kommunikasjon og
- forskning og ny teknologi.

Det regionale tiltaksprogrammet oppsummerer de viktigste påvirkningene på vannmiljøet og de tiltakene som er foreslått for å bedre tilstanden. Det er også gjort vurderinger av kostnader knyttet til mange av de foreslåtte tiltakene. Vestfold fylkeskommune har bidratt med å legge inn tiltak fylkeskommunen er ansvarlige for som veieier.

Handlingsprogrammet beskriver hvordan arbeidet og innsatsområdene i vannforvaltningsplanen skal følges opp i planperioden, og vil kunne danne grunnlag for prioritering av ressurser og innsats. I handlingsprogrammet foreslås handlinger på både vannregionnivå og fylkesnivå. I Vestfold er registrerte tiltak knyttet til ansvar og oppgaver fylkeskommunen har innenfor plan, samferdsel og samfunnsutvikling. Deriblant grunnleggende tiltak som tømning av sandfang langs fylkeskommunale veier og supplerende tiltak som utbedring av fiskevandringshindre.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra Vann-Nett¹ og oppdatert gjennom planarbeidet. Sektormyndighetene har ansvar for å foreslå og gjennomføre tiltak innenfor sine ansvarsområder, mens kommunene har deltatt gjennom vannområdesamarbeidene.

For mange vannforekomster vurderes det som mulig å nå miljømålene innen 2033 dersom foreslåtte tiltak gjennomføres. For andre vannforekomster er måloppnåelsen utsatt fordi effekten av tiltak kommer over lang tid.

Høring av plandokumentene

Planforslagene skal etter behandling i berørte fylkeskommuner legges ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 1. november 2026 til 30. april 2027. Etter høringen skal dokumentene revideres og sluttbehandles innen utgangen av 2027. Vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet sendes deretter til Klima- og miljødepartementet for endelig godkjenning.

Vannregionmyndigheten ber videre om mulighet til å ta ut nye figurer og tabeller fra Vann-Nett, samt oppdatere tilhørende tekst og eventuelle feil, før dokumentene legges ut på høring. Dette for å sikre at dokumentene bygger på oppdatert kunnskap gjennom høringsperioden. Eksempler på hvorfor dette kan være viktig er bedre overensstemmelse mellom høringsdokumentene og Vann-Nett (som oppdateres fortløpende), og at kunnskapsgrunnlaget kan endre seg. Eksempelvis var det i sommer, etter vannregionutvalgets behandling, at krepsepest ble påvist i deler av Drammenselva. Videre er vannregionmyndigheten kjent med at antall vannforekomster som får utsatt frist for å nå miljømålet vil øke. Dette da utsatt frist for å nå miljømålet på grunn av jordbrukspåvirkninger i søndre del av vannregionen oppdateres i uke 37 og 38. I tillegg er det enkelte avklaringer fra nasjonalt nivå som gjenstår, knyttet til langtransportert forurensning og eventuell bruk av miljømål med utsatt frist.

Virkning av regional plan for vannforvaltning

De regionale planene for vannforvaltning er regionale planer etter plan- og bygningsloven. Samtidig er de sterkt styrt av nasjonale krav gjennom vannforskriften og de nasjonale føringene for vannforvaltningen². Planene skal bidra til regional forankring og samordning innenfor et nasjonalt fastsatt rammeverk.

Miljømålene som vedtas er juridisk bindende, jf. vannforskriften kap. 2 og de nasjonale føringene. Planene for øvrig er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for regional, kommunal og statlig planlegging og planlegging, virksomhet og myndighetsutøvelse. De gir viktige føringer for arealforvaltning og samordning på tvers av kommunegrenser, fylkesgrenser og sektorer.

Utarbeidelse av plandokumentene

Planforslagene er utarbeidet av vannregionmyndigheten i samarbeid med berørte fylkeskommuner, statsforvaltere, sektormyndigheter, vannområder og andre interesser. Det har vært gjennomført medvirkningsprosesser gjennom planarbeidet.

Planforslagene ble behandlet og godkjent av politisk utvalg 3. juni 2026 og av vannregionutvalget 12. juni 2026³. Vannregionutvalget stiller seg samlet bak forslaget.

¹ [Kart · Vann-Nett](#)

² [Nasjonale føringer for arbeidet med å oppdatere de regionale vannforvaltningsplanene - regjeringen.no](#)

³ [Møter og referater i Vest - Viken vannregion - Vannportalen](#)

Planens relevans for egen drift og virksomhet

For fylkeskommunen er planene særlig relevante innen regional planlegging, samferdsel, kulturmiljøforvaltning, friluftsliv, akvakultur og vannforvaltning. De er også et viktig grunnlag for oppfølgingen av regjeringens helhetlige tiltaksplan for Oslofjorden.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Vestfold fylkeskommune har sektormyndighet og planmyndighet innenfor vannforvaltning. I tillegg til disse ansvarsområdene har fylkeskommunen avsatt administrativ kapasitet til å ivareta og følge opp det overordnede ansvaret med vannområdene innad i fylket. Som planmyndighet mottar Vestfold fylkeskommune årlige tildelinger fra Miljødirektoratet. For 2026 er fylkeskommunen tildelt følgende:

- Midler til plan- og prosessarbeid i Vestfold fylkeskommune; kr. 300 000

Tildelingen tilsvarer tidligere nivå og er øremerka til formålet. Midler som ikke brukes eller tildeles inneværende år blir ikke utbetalt. Midlene dekker utgifter Vestfold fylkeskommune har som planmyndighet til plan- og prosessarbeid i fylket, i tillegg til at de kan brukes inn i prosjekter til vannområdene. Midlene dekker ikke utgifter Vestfold fylkeskommune har som sektormyndighet, og kostnader knyttet til dette dekkes av fylkeskommunens egne budsjettmidler.

Vestfold fylkeskommunes bidrag inn i spleiselagene i vannområdene gjøres via tildeling av egne midler. Midlene som tildeles er en del av avsatte midler for seksjon Klima og næring. Årlig tildeling fra fylkeskommunen til dette spleiselaget med kommunene og Statsforvalter var i 2026 kr. 921 236.

Tiltak fylkeskommunen er ansvarlig for innen samferdsel er i hovedsak lovpålagte forvaltnings- og myndighetsoppgaver. I tiltaks- og handlingsprogrammet er samferdsel oppført med tiltak for å bedre tilstanden på vannmiljøet. Tiltakene inngår i daglig drift og forvaltning av veinettet som for eksempel tømning og vedlikehold av sandfang. I tillegg kommer tiltak for å utbedre fiskevandringshinder og kartlegging av avrenning fra vei som hjemles i vannressursloven, naturmangfoldloven og vannforskriften.

Tiltakene på samferdsel løses ved å søke ekstern finansiering som tilskuddsordningen Natursats. I 2026 har samferdsel mottatt midler for å utbedre tre fiskevandringshinder. Disse er under utbedring per dags dato og vil ferdigstilles før gytesesong i 2026. Det planlegges å søke om videre finansiering de neste årene til alle tiltakene er utført.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken støtter særlig FNs bærekraftsmål 6 Rent vann og gode sanitærforhold, 14 Livet under vann, 15 Liv på land og 17 Samarbeid for å nå målene.

God vannforvaltning bidrar til en rekke samfunns mål, blant annet god badevannskvalitet, biologisk mangfold, attraktive friluftsliv- og rekreasjonsområder, folkehelse og næringsutvikling. Samtidig kan det oppstå målkonflikter knyttet til blant annet landbruk, vannkraft, samferdsel og arealutvikling. Planene skal bidra til å avveie slike hensyn gjennom kunnskapsbasert og helhetlig forvaltning. Arbeidet støtter opp under målene om bærekraftig bruk og beskyttelse av vannressursene. Klimatilpasning og vannforvaltning må sees i sammenheng, og flere tiltak for bedre vannmiljøet vil samtidig styrke samfunnets evne til å håndtere klimaendringer.

Konsekvenser for CRPD

Vannforskriften stiller strenge krav til at allmennheten og berørte brukerinteresser skal involveres under planens rullering. I Vest-Viken vannregion blir CRPD ivaretatt gjennom måten

fylkeskommunene og vannområdene samarbeider om å omsette de overordnede nasjonale miljømålene til lokale planer og tiltak. Planen inkluderer også strenge tiltak for å verne drikkevannskilder slik at sårbare grupper har lik og trygg tilgang til rent vann.

Fylkesdirektørens vurdering

Rent vann er en grunnleggende forutsetning for alt liv, og avgjørende for menneskers livsvilkår og samfunnsutvikling. Ett av fylkets hovedmål i Vestfoldplanen er å «sikre rene vannforekomster og en ren Oslofjord». Vannforvaltningsplanene er her viktige virkemidler for å sikre bærekraftig forvaltning av vannressursene, jobbe mot å nå Vestfoldplanens hovedmål og for å samordne innsatsen mellom ulike sektorer og forvaltningsnivåer. De gir samtidig et viktig grunnlag for fylkeskommunens arbeid som regional utviklingsaktør, planmyndighet og sektormyndighet.

Forslagene til vannforvaltningsplan, tiltaksprogram og handlingsprogram gir et oppdatert og helhetlig grunnlag for arbeidet med å beskytte og forbedre vannmiljøet i Vestfold fylke og Vest-Viken vannregion. Planen bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag og er utarbeidet gjennom samarbeid mellom berørte myndigheter og interessenter.

Dokumentene er godkjent av politisk utvalg og vannregionutvalget slutter seg til forslagene. Videre er det forståelse for at det er kan være ønskelig for fylkeskommunene å gjøre endringer i handlingsprogrammet som berører eget fylke. Fylkesdirektøren mener dette gir et godt, felles grunnlag for det videre planarbeidet.

I vannforvaltningsplanen foreslås planretningslinjer, som blir førende for arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Planretningslinjene skal bidra til ivaretagelse av vannmiljøet, og er et virkemiddel fylkeskommunene har som regional planmyndighet. Felles planretningslinjer i vannforvaltningsplanen vurderes av fylkesdirektøren til å bidra til en mer helhetlig tilnærming til arbeidet på tvers av fylkesgrensene. Videre foreslås samme forslag i regional plan for Glomma vannregion 2028-2033, hvilket betyr at likelydende planretningslinjer foreslås for hele nedbørsfeltet til Oslofjorden.

Det vurderes videre som positivt at vannregionutvalget har sluttet seg til et felles forslag om regionale prioriteringer og innsatsområder. Dette vurderes som et godt utgangspunkt for en felles, styrket innsats i det videre arbeidet.

Det er fortsatt behov for betydelig innsats for å nå miljømålene i alle vannforekomster. Gjennom høringen vil kommuner, sektormyndigheter, organisasjoner, næringsliv og innbyggere få anledning til å komme med innspill før planen ferdigstilles.

Siden vannforvaltningsplanen, tiltaksprogrammet og handlingsprogrammet skal gjelde for flere fylker, har alle berørte fylkeskommuner mottatt samme planforslag fra vannregionmyndigheten. Det vurderes som fordelaktig at fylkene fatter like vedtak, slik at det er entydige plandokumenter som legges ut på høring.

Det vurderes også som fordelaktig at figurer og tabeller, med tilhørende tekst, og eventuelle feil, oppdateres før dokumentene legges ut på høring.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler at forslag til Regional plan for vannforvaltning, med tiltaksprogram og handlingsprogram for Vest-Viken vannregion for 2028-2033 legges ut på høring og offentlig ettersyn.

Vedlegg:

Vedlegg 1- 2026.09.07 Vest-Viken Vannforvaltningsplan Høringsutkast

Vedlegg 2- 2026.09.07 Vest-Viken Tiltaksprogram Høringsforslag

Vedlegg 3- 2026.09.07 Vest-Viken Handlingsprogram Høringsforslag

Vedlegg 4- 2026.09.07 Notat planretningslinjer